

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTĂ BISERICESCĂ, ȘCOLARĂ, LITERARĂ ȘI ECONOMICĂ.

ABONAMENTUL:

Pe un an — — — — — 40 Lei.
Pe jumătate de an — — — — — 20 Lei.

Apare odată în săptămână:
DUMINECA.

REDACTIA ȘI ADMINISTRATIA:

Arad, Strada EMINESCU Nr. 35.
Telefon pentru oraș și județ Nr. 266.

1. Decembrie.

În 1. Decembrie n. 1923, se împlinesc 5 ani, de când națiunea română din fosta Ungarie și Transilvanie, — ținută în neagră robie de cei mai feroci dușmani, — împusă de un instinct mistic, s'adună la Alba-Iulia și întru un elan de însuflețire nemaipomenit, decide că, de aci înainte voește să trăiască de sine stătătoare, formând cu tote provinciile românești un stat național român.

Unirea neamului nostru spre care a tins de veacuri, se întemeiază pe însași ființa, vitejia și tenacitatea sa, căci în curs de aproape două mii de ani și-a păstrat neatins caracterul și conștiința națională.

Acum, după unificare istoria noastră a ajuns la o cotitură, de unde va trebui să urmeze un drum nou, pe care să făurească alte concepții politice morale și sociale.

Evenimentele cari au adus poporului Român o glorie neașteptată, purced dintr'o regiune nevăzută, își au rădăcina într'o lume, de unde izvoresc credințele și sentimentele. Acest izvor este Dumnezeirea, cărea îi slujește biserica noastră ortodoxă națională. Deci concepțiile de viață ale oamenilor ce dețin destinele scumpei noastre patrii, trebuie să țâsnească din credința noastră străbună care este temelia acestui stat.

Ar trebui să ne simțim foarte fericiți că suntem acasă în țara noastră, plină de toate bunătățile.

Durere însă că nu putem gusta aceasta fericire, căci vedem că sufletul poporului nostru, cu deosebire la clasa intelectuală este bolnav.

Edificiul vieții noastre publice, înfiat de vrajbele politice și mai cu seamă de pofta nesăbuită după averi și interese materiale, nu este destul de solid. Îndignarea obștească față de grozaviile unor slujbași, cari își pierd cinstea de pe o zi pe alta, ne arată că trebuie să vie un remediu.

Privirea tuturor se îndreapta spre biserica noastră națională și tinerimea intelectuală. O tinerime conștie, îndrăzneală și curagioasă,

trecută prin epopea istorică care a depășit și mărimea celor mai vestite legende, împreună cu conducătorii sfinteii noastre biserici, sunt chemați să spulbere negura ce plutește asupra noastră. Consolidarea patriei pe temelii durabile este o sarcină foarte grea, căci va trebui schimbată din viață multe elemente sociale și individuale, dar fiii lui Mircea cel bătrân și Mihai Viteazul o vor face.

Va trebui întronat în toate activitățile, publice, sociale și particulare, sentimentul datoriei și al responsabilității. Toate legile și toată educația trebuie fortificate pe un fond moral durabil. Viitorul nostru este legat de modul cum se va rezolva problema educației.

Conducătorii ce vin trebuie să fie stăpâni și de-o mai mare înălțime morală.

Bismark zice „orice stat dacă vrea să existe” trebuie să-și așeze temelia pe o educație religioasă.

La 1 Decembrie când prăznuim data izbăvirii aspirațiilor noastre, rugăm pe bunul Dumnezeu să ocrotească poporul Român și să-l îndrepte pe drumul ce duce la consolidare și mărire.

Culturale...

Pentru personalul C. F. din Timișoara ziua de 17/30 Septembrie a. c. a fost o zi de sărbătoare nu numai din prilejul amintirii, de una sută de ani, a morții unui apostol al slovei românești ci și cu ocazia unei înprejurări, pe care țin a-o releva tocmai pentru însemnătatea ei culturală.

În aceasta zi s'a în inaugurat în centrul regionalei biblioteca „Societății culturale și de ajutorare „Gheorghe Lazar” a C. F. din Timișoara”, dăruită personalului ceferist de aici de un marinos român din Turnul Severin cu numele Bibicescu.

Serbarea — la care a luat parte lumea ceferistă în frunte cu directorii și șefii de aici — s'a început cu solemnitate religioasă, oficiindu-se sfințirea apei mici.

Cele 400 volume, opuri literare, — dania domnului Bibicescu, — împodobeau, ca o cunună de scumpe mărgăritare masa, pe care erau orânduite, — și unde așteptau să fie stropite cu apă Sfințită.

Vasta sală a serbării era străbătută de simfonia dulce a cântărilor și răspunsurilor liturgice, date de corul din Izvin sub conducerea inv. St. Ștefan.

Stăpâna un duh creștinesc și românesc!

La acest act subsemnatul a adresat un scurt cuvânt asistenților și oaspeților, dintre cari se deprindeau figurile binecunoscute între ceferiști; a Domnilor: Director Costescu, profesor Paulian, adv. Nistor, adv. Costescu, bibliotecar Nițulescu și alți.

A răspuns profesorul Paulian tălmăcind cu mult avânt dragostea de frate, cu cari distinșii oaspeți, au însoțit darul Dnului Bibicescu, și au venit la noi.

Atât excursiunea de după masă, cu vaporul pe canalul Bega, și banchetul de seara dat în cinstea oaspeților, dar mai vârtos serviciul religios au ridicat nivelul moral al acestei sărbători.

Ar fi bine să aibă credincioșii noștri de pe la C. F. astfel de ocaziuni cât mai des, căci acestea servesc spre edificare sufletească!

Iată și cuvântarea rostită la aceea solemnitate:

Domnilor și Fraților!

Dacă se fărâmițează, fără multă dobândă, atâta energie a neamului nostru în diferite frământări sociale-politice, ne-a rămas totuși un ridicat și senin platou al vieții noastre, în care se întâlnesc cele mai curate gânduri, cele mai nobile aspirațiuni de cari este capabil neamul românesc, și acest platou este: frontul cultural.

Și acum acest front este baricada cea mai puternică, cu care se poate susține viața și tăria unui popor, este dator fiecare fiu al neamului să apară pe acest teren.

Au trecut acele vremuri, când se formula, asigurau și susțineau drepturi cu pumnul. Pe ruinele acelor timpuri popoarele veacului nostru trebuie să se îngrijească în primul loc de întărirea lor culturală.

La întărirea acestui front al tănărului, dar vigurosului nostru neam românesc am venit să punem și noi o cărămidă azi, când asistăm la inaugurarea bibliotecii „Societății Culturale” C. F. R. din Timișoara.

Și ce coincidență fericită! Azi se împlinesc una sută de ani dela moartea marelui dascăl și apostol al neamului Gheorghe Lazăr, care a trecut cu cartea în mână peste crestele

Carpaților, ca să ducă fraților din principate solia graiului și culturii românești.

Azi se împlinesc una sută de ani dela moartea aceluia, care a aprins cea dintâi făclie în bezna vieții culturale române sufocate pe atunci de supremația fanariotă.

Iar noi primim azi dela frații noștri din vechiul regat darul revărsat peste principate de apostolul școlii românești Gheorghe Lazăr.

Primim o bibliotecă impunătoare dăruită personalului C. F. R. de aici de inimosul român din Turnul Severin, Bibicescu.

Ce semnificativ este acest marinos gest pentru sufletul românesc din Ardeal încătușat în obezile unor vremuri nedrepte! Este doară știut că aici în Transilvania erau timpuri când paragrafi și legi sugrumau de moarte ființa noastră etnică. În aceste vremuri — ca'n veacurile de bejenie — trăit-au legea, portul și graiul românesc în versul rugăciunilor din bisericuțile noastre, și în leagănul de aur al doinelor și horelor, ca o tainică comoară. În această vreme în țara românească a vechiului regat, litera și cultura românească au avut largul libertății și au prins aripi.

Cununa de distinși oaspeți, care ne-a dăruit nouă bucuria acestor clipe ale inaugurării bibliotecii „Societății Culturale și de ajutoare C. F. R. din Timișoara”, este vie mărturie că sămânța plantată, cu atâta dragoste de neam de dascălul care odihnește în pământul nașterii sale din Avrig, a rodit însutită.

La una sută de ani dela moartea lui s'au aflat oameni idealști, fie spre cinstea lor, cari cu dragostea de frate fac pentru acestea tinuturi apostolice culturală.

Implor binecuvântarea Tatălui ceresc peste străduința lor nobilă, peste aceasta bibliotecă, lumină aprinsă azi aici pentru întărirea frontului cultural românesc în acest colț de țară iar distinșilor oaspeți le zic:

Apostoli ai culturii românești bine ați venit la noi!

Melentie Sora, preot.

Tuturor oficiilor parohiale.

Atragem atențiunea conducătorilor de oficii parohiale asupra dispoziției cuprinse în §-ul 8 din Regulamentul pentru parohii, cu privire la compunerea listei membrilor sinodului parohial pe anul următor și naintarea ei la Consistor, după ce va fi stabilită și trecută prin corporațiunilor parohiale.

Arad, 7/20 Noemvrie 1923.

Joan J. Papp
episcop.

„Cercul religios Mândruloc“ la Sâmbăteni

E o splendidă zi de toamnă: coroana arborilor de pe marginea șoselei și a pădurei mai îndepărtată prezintă un caleidoscop de colori: galbinul-auriu, roșiaticul-arămiu, bronzatul și verdele se schimbă alternativ în bătaia razelor de soare. Intreaga fire a natura se pregătește, după vegetația din primăvară și vară, pentru un somn regenerativ de iarnă.

Cum trenul electric alearga cu o vertiginosă iuteală, frunzele moarte căzute pe marginea liniei, răscolite de presiunea și curentul aerului, iau sborul ca niște uriași fluturi, plutind în alergări fantastice alături cu trenul, c'apoi în urmă să cadă iarăși în praful drumului, așteptând totala măcinare și nimicire, ori mai bine zis: să deie contribuția lor pământului, din abundența căruia au răsărit. Pentru-că în natura nu se pierde, nu se nimiceste nimic. Sunt principii de o rațională filosofie, dar noi știm din sfintele scripturi sentința pentru toți și toate câte au vieță că „din pământ suntem zidiți și în acelaș pământ vom merge“!...

Privirile noastre sunt îndreptate către satul Sâmbăteni, d'asupra căruia crucea aurită a Sionului de nou restaurat o scaldă soarele cu razele sale strălucitoare. Mai vr'o câteva minute și iată-ne în fața primăriei, unde se oprește trenul. De aici nu se poate zări sfânta Biserică, pentru-că o mică curbă a șoselei face ca privirile noastre să fie oprite de arborii și zidurile mai apropiate. Ești înse din aceasta curbă, sfântul locaș apare în toată frumsețea sa, ca o mireasă împodobită, cu silueta înaltă a turlei ce domină în mari depărtări. La răsărit pe dealurile dantelate ale podgoriei se estompează un albastru cer senin, la mează-zi, nu departe de sat, malurile Mureșului sunt scaldate de ape repezi, în fund livezi de pruniște și pădurea dau un spectacol agreabil care ne cucerește sufletele.

Laudabilă inițiativă au luat preoții din loc: *Valeriu Felnecan* și *Stefan Bogdan*, ca lăcașul dumnezeesc, mereu deteriorat de tempestăți, să-l facă vrednic de misiunea sa divină. Prin cuvinte pline de blândeță și de râvnă păstorească au înduplecat pe credin-

cioșii lor, ca cu toate timpurile grele cari le străbatem, cu toții, să aducă jertfa cuvenită Domnului. Glasul lor au aflat răsunet în inimile credincioșilor și a fraților îndepărtați peste mări și țări, și în felul acesta s'a adunat respectabila sumă de unasutăcincizeci de mii Lei, cu care au făcut fața întreprinderii ce părea irealizabilă. Un puternic sprijin au aflat în inima devotatului credincios *Petru Moldovan* secretar comunal care, în perfectă armonie cu factorii culturali din aceasta comună, a depus nobile silințe pentru adunarea mijloacelor materiale.

În inima comunei e așezată Biserica, în mijlocul unui vast teren, și eu mă gândesc că ce farmec ar răspândi acest lăcaș divin dacă preoții din loc, animați de sentimentele pentru estetică, n'ar întârzia să ia cât mai cu grabă măsuri ca să facă posibilă sădirea unui parc pentru care e indicată situația. Este impresionabilă atmosfera tainică ce plutește în mijlocul unei asemenea plantații și omul se simțește mai aproape de divinitate care a umplut lumea cu creațiuni pentru desfătarea sufletului omenesc.

Număroși credincioși, așteptând înaintea intrării în curtea Bisericii, ne-au întâmpinat cu bucurie și cu fețe vesele pentru sărbătoarea menită să aducă înviorare în sufletele lor brăzdate de necazuri în urma anilor neroditori pe aceste plaiuri odată binecuvântate de Dumnezeu.

Sfânta liturgie s'a început la oarele zece cu pontificarea președintelui despărțământului, a preotului *Iancu Ștefănuț* și cu participarea preoților: *Constantin Mihulin*, *Valeriu Felnecan*, *Dimitrie Popa* și *Ioan Marșieu*, iar răspunsurile liturgice le-a dat corul plugarilor din Sâmbăteni, condus și instruit de preotul *Stefan Bogdan*. Credincioșii veniți în număr frumos cu pietate priveau și ascultau desfășurările ierurgice, eveniment rar când cinci preoți aduc jertfă la altariul Tatălui ceresc. După priceasnă preotul *Dimitrie Popa*, încunjurat de toți preoții liturgisitori, urcă amvonul și-și începe predica cu o pericopă din evanghelia duminicii despre impresionabila minune a Mântuitorului prin care a înviat pe fiica moartă a lui Iair, mai marele sinagogi. Cu voce respicată predicatorul enorând fericita întâmplare, a insistat asupra puterii credinței carea s'a sălășluit în inima lui Iair la încurajarea Domnului: „Nu plângeți, copila nu a murit, ci doarme!“ În asemănare accentuiază

că credința poporului credincios din aceasta comună nu s'a sfîș, ci încălzită de sacrul foc al sufletelor a făcut să rodească adevărate fapte mărețe creștinești prin jertfa adusă la împodobirea altariului căruia se închină neamul românesc.

Cuvântarea a făcut bună impresie asupra credincioșilor, nemîșcați în cursul vorbirii.

Terminată sfînta liturgie, preoțimea și întreg poporul purtând praporii a ieșit în curtea Bisericii, unde s'a oficiat sfințirea apei mici, apoi încunjurând și stropind Sionul, restaurat numai pe din afară, s'a făcut iarăși intrare, când preotul *Iancu Ștefănuț* președintele despărțământului face istoricul credinței noastre dreptmăritoare, arătând rolul important al Bisericii în viața poporului nostru românesc și în așezămintele Statului, ajuns la apogeu în zilele noastre. Felicită pe credincioși pentru tăria credinții lor și îi îndeamnă la statornicie în aceasta credința care rămâne mai vărtos de aci înainte zid de apărare a întreg neamului românesc.

După rugăciunile prescise închinându-ne sfîntului jertfelnic, ne-am făcut o plăcută datorință cercetând familiile intelectualilor și exprimând recunoștință vrednicului secretar comunal, dlui *Moldovan*, pentru ajutorul și sprijinul acordat preoțimei noastre.

În casa părintelui *Valeriu Felnecan*, unde am fost invitați la masă, am fost întimplați nu numai de stăpâna casei, ci și de împreună misionarele preotese, ambele din *Cuvin* și din *Micdlaca*, pentru-că la cercul religios din aceasta din urmă comună s'a făcut apel și la prețiosul lor concurs. Animați de aceasta încurajare, părintele *Nicolae Tandrău* sosit mai târziu, că fusese reținut la Biserica sa, — a făcut o bine motivată propunere, ca deaci înainte preoțimea din acest cerc religios — bine ar fi din toate — să deie un exemplu de solidaritate socială invitând la toate întrunirile noastre și pe doamnele preotese, făcându-se fie-care o adevărată misionară a evangheliei lui Hristos, ușurând în chipul acesta misiunea noastră, ele prin feliul lor putându-se mai ușor apropia deosebit de inimile credincioaselor. Infrumșetarea Bisericilor noastre ar intra în preocupările lor și fără îndoială sunt perspective pentru frumoase succese.

Ideea a fost primită cu multă însufiețire și noi preoții ne-am și pătruns la inimi oferind doamnei preotese *Felnecan* daruri pentru provederea Bisericii cu ornate noi.

Cum după terminarea sfintei liturgii preotul *Iancu Ștefănuț* împreună cu preotul *Valeria Felnecan* au săvârșit și o cununie, în con-

secință a urmat și ospăt, care a zădărnicit conferința contemplată în oarele postmeridiane. S'a ținut înse conferința strict preoțească, în carea s'a făcut o recapitulare asupra celor săvârșite în sfînta Biserică, aducând laude cuvântătorului și hotărînd uniformizarea serviciului divin și controlarea bunei ordine din locașurile dumnezești.

Intrunirea mai apropiată a cercului religios s'a fixat pentru parochia *Cicir*, ori *Cuvin*, rămânând hotărîrea definitivă pendentă de propaganda unde va rezulta mai prielnică.

Iată în rezumat cele petrecute în frunțașă comună *Sămbăteni* cu o populație de preste două mii de suflete, și eu cu multă bucurie și mulțumir constat, că preoțimea din acest cerc religios este preocupată de o mesianică pasiune. Dacă aceasta preoțime va fi constaută în activitatea ei, dacă și mai departe se va afirma ca tot atâția piloni radiatori de energie, în fața unei asemenea activități trebuie să piară ori-ce ferment de disoluție. Patrimoniul de credință este depus în mâinile slujitorilor altariului, prin urmare numai acțiunea noastră de apărători ireductibili ai acestei credințe poate să fie salvatoare!

Raportor.

Predică

rostită cu ocazia Congresului al IV-lea, misionar al Asociației Clerului „*Andrieu Șaguna*”, ținut în Arad la 23—24 Octomvrie 1923,

de: IOAN I. ARDELEAN preot, asesor Cons.

• • •

„Așa să lumineze lumina voastră oamenilor că văzând faptele voastre cele bune să mărească pe Tatăl nostru cel din Ceruri.” (Matei V. 18—20).

*Înalt Preasfințitu Domnule Arhiepiscop și Mitropolit !
Iubiți Ascultători !*

Preoțimea ortodoxă-română din Ardeal întrunită astăzi în Congresul al IV-lea, — misionar, — al Asociației Clerului „*Andrieu Șaguna*”, nainte de începerea lucrărilor staverite în programul acestui Congres, îngenunchiază în fața acestui sfânt altal al Bisericii Catedrale din Arad, invocând darul Duhului sfânt, ca să se pogoare asupra celor cari au venit în numele Domnului; cere apoi cu prisosință, ca „precum în mijlocul învățăceilor săi a venit Hristos pace dându-le lor”, să vină și la noi cu aceasta pace Dumnezeiască, arătându-ne calea pe care vom merge.

Prilejiul acesta de covârșitoare însemnătate, cu deosebire pentru noi cari suntem grupați într'o dieceză în jurul acestui sediu Episcopesc al Aradului, cetatea veche a tuturor nisuițelor noastre bisericesti,

culturale și naționale, — ne îndreptățește a fi pătrunși de-o adevărată mândrie sufletească.

Astfel, pe-o clipă să se șiră în fața imaginației noastre trecutul vremurilor, cu toate umilirile ce trebuia să le îndurăm ca biserică și neam; de altăparte ne strălucește gloria zilelor de astăzi, cari ne-au dat posibilitatea și nemărginita bucurie să vedem adunată aici preoțimea din toate unghiurile României întregite.

În aceasta atmosferă înălțătoare de suflete, dându-mi-se și mie rolul atât de onorific de-a rosti câteva cuvinte de pe acest sfânt amvon, inima-mi se umple de evlavie „ca floarea primăverii de roaua dimineții, și-ași dori se mă prostern aici ca Moise pe muntele Horebu, în fața rugului arzător, pentru-că simțesc, că sfânt este locul acesta, pe care stau!“ — Drept aceea, împlor și eu cu filosoful: „O, Dumnezeu dă-mi vorbe, nu însă de acelea care linguesc urechile și care aduc laude discursului, ci de acelea, care pătrund inimile și robesc luarea aminte“...¹⁾

Cuprins de aceasta dorință, aș crede, că nimic nu ar fi mai actual în aceste clipe, decât făcând o reprivire scurtă în trecutul vremurilor de suferințe a preotului român, să vedem cum răsare din valurile acelor vremuri de urgie: icoana viitorului preot, apostol și paznic al sufletului românesc!

* * *

Rolul neasemănat de mare, plin de jertfe și umiliri, cari le-a îndurat preotul român luptând pentru desvoltarea națională și culturală a unui popor dornic de lumină, dar încătușat și robit de tirania vremurilor, se manifestează atât de strălucit prin însăși ideea morală de care era condus acest preot, apostol și proroc al zorilor Învierii noastre naționale. Iar aceasta idee morală, era zidită pe temelia puternică a: iubirii de neam și lege!

Toate faptele mari, toate nizuințele acestui „păstor“ erau îndreptate spre ținta tradițională de-a conduce turma sa, plămădind în suflete credința strămoșească, plină de vrajă, plină de farmec, care ne-a îndreptat pașii în toate vremurile, către întărirea noastră culturală și națională.

Astfel, vedem din istoria trecutului, că viața popoarelor, totdeauna și în toate împrejurările s'a asimilat cu viața credinței, — a Religiei lor.

Aici îi revenea apoi — și îi revine și astăzi, — preotului, sublima vocațiune de-a împărtăși darurile Credinței, păstorilor săi, cu aceeași demnitate și aceeași măsură după cum însuși le-a primit, după cuvintele Apostolului Pavel!

„Iar fiecăruia se dă arătarea Duhului spre folos; că unuia prin Duhul se dă cuvântul înțelepciunii; iar altuia cuvântul cunoștinței întru acelaș Duh. Și unuia credința... Iar altuia darurile tămăduirilor; unuia lucrarea puterilor, iar altuia prorociile... Și toate acestea le lucrează unul și același Duh, împărțind deosebi fiecăruia după cum voiește“...²⁾

În lumina acestor raze strălucite de idei morale vedem desfășurându-se figura venerată, dar istovită de griji, de luptele fără sfârșit, — a „păstorului“ de ieri! — Îi vedem, luptând cu dușmanii, cari necontenit pândeau la răspântii să răpească oile din staulul încunjurat „din straja dimineții până în noapte“ de paza și îngrijirea lui plină de abnegațiune.

¹⁾ Bossuet.

²⁾ Pavel I. Cor. XII. 4—11.

Din zările îndepărtate ca o legendă sfântă se înfățișează viața acestor „păstori“!

Din colinele tivite cu cetini și brazi, iată-l coborând la vale preotul bătrân cu pletele-i albe ca zăpada, răzimat de cărja lui purtând patrafirul și Crucea, urmând drumul său către bisericuța de lemn așezată pe una din colinele învecinate.

Iată vecinica icoană păstrată din neam în neam care reprezintă apothoza luptelor noastre, a preoților, în trecut pentru credința, legea și neamul din care facem parte.

Aceste lupte trebuie să se îndrepte astăzi spre alte tărâmurii, cari s'au ivit — ca și creaturi străine de sufletul neamului românesc — pe orizontul vieții noastre religioase-morale, împlinindu-se astfel profeția tristă: „Că va fi vreme, când învățătura cea sănătoasă nu o vor primi, ci după poftele lor își vor alege loruși învățător. Și dela adevăr auzul își vor întoarce ei la basme se vor pleca. Iar tu priveghiază întru toate, pătimește răul, fă lucrul Evanghelistului — și slujba ta fă-o deplin“...³⁾

În aceste cuvinte apostolești se cuprinde axioma care trebuie s'o poarte în suflet și în inimă preotul ortodox-român al viitorului! — Misionariul de mâne a tuturor aspirațiilor noastre bisericesti, naționale și culturale!

* * *

Fă lucrul Evanghelistului și slujba ta „fă-o deplin“!.. Acest refren ar trebui veșnic să resune în urechile noastre ca o poruncă Divină, care ne învață la împlinirea datorințelor în modul cel mai sublim; o chemare sfântă este aceasta, al căreia înțeles se poate afla în îndemnul de-a pogori pe Hristos în sufletele noastre.

Să ne fie însă, pururea aminte, că drumul lui Hristos, înainte era spre Golgota suferințelor și numai după aceasta a urmat strălucita Lui Înviere!

Poate și drumul nostru va fi preșerat cu suferințe; să nu uităm însă, că diadema sau aurul se află în adincimea stâncilor învâluit de minerale fără de preț și ca să-l scoatem avem trebuință de lovitura ciocanului. Aceasta lovitură îi trebuiește și sufletului, adică lovitură suferinței, ca să putem scoate din el comorile scumpe: — aurul credinței în Dumnezeu!

Preotul, condus de cele mai înalte și curate principii Evanghelice, va trebui să știe, că „două sunt legelile principale prin care poate să fie condusă omenimea. Una este legea fizică, în înțelesul căreia spețiile mai tari vor cutropi pe cele mai slabe; iar cealaltă este legea Evangheliei, care ne învață, că cel mai tare să ridice la sine pe cel slab și neputincios.

Scoateți din viața socială iubirea, temelia pe care este zidită Evanghelia și vom vedea, că nu ne rămâne altceva pentru înfrânarea patimilor decât forța și tirania!

Scoateți din inima omului idea despre Dumnezeu și vom vedea, că ce monstru am crescut din omul acela „menit spre ajungerea altor ținte, mai înalte, mai ideale“...⁴⁾ A simțit-o aceasta și Voltaire, când ale sfășurând principiile sale atheiste înaintea prietenilor săi, le-a zis: „Să închidem mai nainte ușile, cât se poate de bine, pentru-că auzind servi-

³⁾ Pavel II. Tim. IV. 2 6.

⁴⁾ Hock.

torii mei despre el vorbim, atunci încă aceasta noapte sau mă vor jefui, sau mă vor omori”.

Necesitatea de-a îndruma poporul nostru spre calea vieții religioase-morale, pe drumul Evangheliei, nu s'a simțit poate niciodată atât de imperios ca tocmai în zilele de azi, următoare catastrofei mari a războiului mondial. Niciodată preotului român-ortodox nu i-sa deschis un teren de muncă duhovnicească mai vast, ca în acestea zile, când în urma sângelui vărsat ș'a suferințelor îndurate, neamul românesc sa trezit la realitate plutind pe culmile cele mai înalte a gloriei ș'a mărireii!

Suferințele de ieri au realizat visul nostru de aur. Intregirea neamului într'o singură Țară a tuturor Românilor.

Glasul vremii ca o solie sfântă îl chiamă pe preotul român către împlinirea celei mai înalte datorii, conducerea și luminarea turmei în credințată lui către limanul fericirii adevărate.

Iar Glasul apostolului ca o vrajă plină de farmec Dumnezeuesc, ne reamintește mereu de datoria sfântă: — „Așa se lumineze lumina voastră înaintea oamenilor, ca văzând ei faptele voastre cele lemne, să mărească pe Tatăl vostru cel din Ceriuri”... Amin!

CONCURSE.

Pentru întregirea vacantului post de preot din parohia de cl. III. **Dobrești**, tractul Belinț, se escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Biserica și Școala”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. Usufructul sesiei parohiale, constătătoare parte din pământ arător, parte fânaț.

2. Intravilanul parohial de $\frac{3}{4}$ jugăr.

3. Stolele legale.

4. Intregirea dela stat și

5. Ca locuință parohială se dă școala, care are 2 camere, bucătărie și camară. Viitorul preot are să supoarte toate sarcinile publice după sesie și după intravilanul parohial.

De asemenea să deobligă, ca fără altă remunerație, să catihizeze școlarii ort. rom. din parohie.

Reflectanții au să-și înainteze petițiile concursuale instruate conform concluzului Sinod. eparh. Nr. 84/1910, Comitetului parohial, pe calea oficiului protopresbiterial ort. rom. din Belinț, având a se prezenta într'o Duminecă ori într'o sârbătoare în sf. biserică din Dobrești, spre a-și arăta desteritatea în cântare și în tipic, eventual în slujire și în oratorie.

Intrucât concurenții sunt din alte dieceze, trebuie să se prezenteze P. S. D. Episcop diecezan, spre ale da binecuvântare să poată reflecta la această parohie.

Comitetul parohial.

In înțelegere cu mine: *Gherasim Sârbu*, protopresbiter.

—□—

3—3

Pentru întregirea postului de preot din parohia de cl. III. **Ohabalungă**, din tractul Belințului, să publică concurs cu termen de 30 zile, dela prima publicare în „Biserica și Școala”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. Usufructul sesiei parohiale de 32 jugăte, camassate.

2. Intravilan de $\frac{1}{2}$ jugăr.

3. Bir preoțesc, o spene cucuruz de fiecare familie.

4. Stolele legale și

5. Intregirea dela stat.

Reflectanții la acest post au să-și aștearnă petițiile concursuale, instruate amăsurat regulamentelor în vigoare, Comitetului parohial, pe calea oficiului protopresbiterial ort. rom. din Belinț și sunt poțitiți a se prezenta în terminul concursual, într'o Duminecă sau într'o sârbătoare, în sf. biserică din Ohabalungă, spre a-și arăta desteritatea în cântare și în tipic, eventual în slujire și în oratorie.

Alesul are să supoarte toate sarcinile publice după sesiune și după intravilan.

Intrucât reflectanții sunt din altă dieceză trebuie să se prezenteze P. S. D. Episcop diecezan, spre a li se da binecuvântare, ca să poată concura la această parohie.

Comitetul parohial.

In înțelegere cu mine: *Gherasim Sârbu*, protopresbiter.

—□—

3—3

Pentru întregirea postului de preot din parohia de cl. II. **Checheș**, tractul Belinț, se escrie concurs cu termen de 30 zile, dela prima publicare în „Biserica și Școala”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. Usufructul unei sesiuni parohiale, pământ parte arător, parte fânaț.

2. Birul parohial: 15 litri bucate, parte grâu, parte cucuruz, dela fiecare casă.

3. Stolele legale.

4. Intregire de dotație dela stat și

5. Folișirea casei fundațiunei T. Pap, pentru care alesul va plăti chiria, care o va satori Ven. Consistor diecezan.

Intrucât nu se vor prezenta concurenții cu cvalificație de cl. II. se admit și de cei cu cvalificație de clasa a III-a.

Alesul e obligat să catihizeze la școala confes. din loc fără altă remunerațiune și a plăti dările publice după sesiune.

Doritorii de a ocupa acest post au să-și adreseze petițiile concursuale, instruate în regulă, Comitetul parohial, pe calea oficiului protopresbiterial ortodox român din Belinț și sunt poțitiți a se prezenta într'o Duminecă ori într'o sârbătoare, în sf. biserică din Checheș, spre a-și arăta desteritatea în cântare și în tipic, eventual în slujire și în oratorie.

Nainte de acestea sunt datori să se prezenteze protop. tractual spre a-și dovedi, că au cvalificația prescrișă, și întrucât sunt din altă dieceză, P. S. D. Episcop diecezan, spre a cere binecuvântare, ca să poată concura la această parohie.

Comitetul parohial.

In înțelegere cu mine: *Gherasim Sârbu*, protopresbiter.

—□—

3—3

In baza ordinului consistorial Nr. 2979/1923 se escrie concurs cu termen de 30 zile, dela prima publicare în „Biserica și Școala”, pentru vacantul post de preot din parohia de cl. III. **Lăpușnic**, tractul Belințului.

Venitele împreunate cu acest post sunt:

1. Usufructul sesiunii parohiale în estenziunea ei de azi, care e pământ parte arător, parte fânaș.

2. Birul preoțesc dela fiecare familie o spene de bucate.

3. Stolele legale.

4. Întregirea dela stat.

Nefiind învățator în comună, se pune la dispoziția alesului școala confesională ca locuință, până la alte dispoziții, eventual poate să ocupe și postul de învățator.

Doritorii de a ocupa acest post, au să trimită petițiile lor concursuale, instruite conform legilor în vigoare, Comitetul parohial din Lăpușnic, pe calea oficiului protopresbiteral ort. rom. din Belinț, și sunt poștiți a se prezenta în termenul concursual într-o Duminecă sau într-o sârbătoare, în sf. biserică spre a-și arăta desteritatea în cântare și tipic, eventual în slujire și în oratorie.

Alesul are să plătiască toate sarcinile publice după sesie, să predice cel puțin de două ori la lună și să catihizeze elevii dela școala din loc.

Intrucât refiectanții sunt din altă dieceză, trebuie să se prezenteze P. S. D. Episcop diecezan, spre a le da binecuvântare ca să poată concura la această parohie.

Comitetul parohial.

În înțelegere cu mine: *Gherasim Sârbu*, protopresbiter.

—□—

3—3

Pentru întregirea parohiei vacante din comuna **Firighaz**, protopopiatul **Vinga**, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariție în „Biserica și Școala“.

Venitele sunt: 1. Una sesiune parohială în estenziunea ei de azi, parte arător parte fânaș. 2. Casă parohială cu intravilan. 3. 1/2 sesiune pământ ca rescumpărare de bir preoțesc, cum a fost și în trecut. 4. Stolele legale. 5. Întregirea dotației preoțești dela Stat.

Preotul ales va solvi toate dările publice după întreg beneficiul din parohie, va predica cel puțin de două ori la lună și va catihiza la școala din loc fără altă remunerație din partea parohiei.

Casa parohială reclamă renovare radicală, care se va și efeptui în anul acesta.

Parohia e de cl. I., la candidare se admit însă și recurenți cu cvalificațiune de cl. II., dacă nu se află nici un reflectant de clasa primă.

Recursele ajustate cu documentele necesare conform Regulamentului pentru parohii și adresate comitetului parohial din **Firighaz**, se vor înainta în termenul concursual oficiului protop. din **Vinga**, iar recurenții se vor prezenta în cutare Duminecă, ori sârbătoare în sf. biserică din **Firighaz** spre a se face cunoscuți poporului.

Dat în șed. Comitetului paroh. din **Firighaz** ținută la 5/21 Octomvre 1923.

În conțelegere cu: *Dr. P. Țucra*, protopop.

—□—

2—3

Pentru întregirea vacantului post de preot din parohia de cl. a III **Brestovăț**, tractul **Belinț** se scrie concurs cu termen de 30 zile, dela prima publicare în **Biserica și Școala**.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. O sesie parohială constătătoare din 27 jugăre, 660⁰⁰□, parte arător, parte fânaș.

2. Locuință parohială cu 3 camere, bucatărie, cămară, pivniță, apoi supraedificate economice și intravilan de 400⁰⁰□, lângă locuință.

3. Birul legal dela 40 numere de case.

4. Stolele legale și

5. Întregirea dela stat.

Reflectanții la acest post sunt poștiți a-și așterne petițiile concursuale instruite cu documentele prescrise, între cari și atestat despre eventualul serviciu de până acum, comitetului parohial, pe calea oficiului protopresbiteral ortodox român din **Belinț**, județul **Timiș**, și a se prezenta în termenul concursual în sf. biserică din **Brestovăț**, spre a-și arăta desteritatea în cântare și-n tipic, respective în slujire și în oratorie.

Sarcinile publice după sesie, grădină și locuință le poartă alesul.

Nainte de a se prezenta în parohie, trebuie să meargă la șeful tractual să dovedească, că poșede cvalificația concursuală, și dacă sunt din altă dieceză, la **Prea S. D. Episcop diecezan**, spre a cere binecuvântare, ca să poată concura la această parohie.

Comitetul parohial.

În înțelegere cu mine: *Gherasim Sârbu*, protopresbiter.

—□—

2—3

Pentru întregirea parohiei vacante de cl. II. din **Alioș**, protopopiatul **Vinga**, se publică din nou concurs cu termen de 30 zile, dela prima apariție în „Biserica și Școala“.

1. Una sesiune parohială în estenziune de 30 jugh.

2. Un intravilan de 1 jugh.

3. Birul legal.

4. Stolele legale.

5. Întregirea dotației preoțești dela stat.

6. Casa parohială fiind deteriorată, comitetul parohial a luat angajament de a o renova. Până atunci parohului ales i se va asigura locuință într'un despărțământ al școalei confesionale.

Alesul va predica totdeauna când îi va fi rândul în serviciu, se va îngriji de văruirea pe dinăuntru a casei parohiale, va avea să catihizeze la școlile din loc și va fi îndatorat a ceda până la 7/20 IV. 1924 jumătate din întreg beneficiul parohiei văduvei preotese **Țucra**.

Recursele adresate Comitetului parohial din **Alioș** se vor înainta în termenul concursual oficiului protopopesc din **Vinga**. Iar reflectanții au să se prezinte în sf. biserică ort. română din **Alioș** spre a se face cunoscuți poporului.

Cei din altă dieceză vor cere binecuvântarea **P. S. Sale Dni Episcop diecezan** spre a putea recurge.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu: *Dr. P. Țucra*, protopop.

—□—

1—3

Pentru îndeplinirea postului de capelan temporal pe lângă veteranul paroh **Terentia Petrovici** din **Țela**, protopresbiteratul **Lipovei**, prin aceasta se publică concurs cu termen de 30 zile, dela prima apariție în organul oficios „Biserica și Școala“.

Venitele parohiale sunt:

1. Un intravilan parohial de 1200 st.□

2. Una sesiune parohială completă.

3. Birul preoțesc în bani din fundațiunea „Toma Galetar” anual 600 adică șase sute Lei, cu adaus de scumpete.

4. Stolele legale.

5. Intregirea dela stat (Cvota capelanilor).

Alesul capelan va beneficia jumătate din venitul parohial atâta timp, cât parohul va fi în funcțiune, iar după aceea va beneficia întreg venitul în senzul §-lui 6 din Reg. pentru parohii.

Alesul capelan este obligat a catihiza elevii ortodoxi dela școala primară din comună și va suporta dările publice în proporția venitului.

Parohia e de clasa I-a.

Doritorii de a reflecta la acest post sunt poftiți, ca recursele adresate Comitetului parohial din Țela, ajustate cu documentele recerute pentru clasă primă și cu atestat despre eventualul serviciu prestat pe teren bisericesc-școlar, să le înainteze P. On. oficiu Protopopesco din Lipova în termenul concursual,

având sub durata acestuia, pe lângă respectarea strictă a disparițiunilor cuprinse în §. 33. din Regulamentul pentru parohii și numai după prealabila încunoștințare a P. On. D. Protopop tractual, a se prezenta în sf. biserică din loc în vre-o Duminică ori sărbătoare, spre a-și arăta desteritatea în cele rituale și oratoria.

Cei din altă dieceză, au să dovedească că posed binecuvântarea P. S. Sale Dlui Episcop diecezan spre a putea recurge.

Țela, din ședința Comitetului parohial ort. român, ținută la 23 Octomvre (5 Noemvre) 1923.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu: *Fabriciu Manuila*, protopb.

1—3

Redactor responsabil: **SIMION STANA** asesor consistorial
Censurat: Censura presei.

„CODRUL”

INSTITUT DE CREDIT ȘI ECONOMII SOCIETATE PE ACȚII, ÎN BUTENI.

Convocare.

Domnii acționari ai Institutului de credit și economii „Codrul” societate pe acții în Buteni, prin aceasta sunt poftiți a lua parte la

adunarea generală extraordinară

care se va ținea *Duminică, în 9 Decembrie 1923 st. n.* în localitățile Institutului „Codrul”, la orele 11 a. m., cu următoarea

Ordine de zi:

1. Deschiderea adunării generale, constatarea acționarilor prezenți și a acțiilor pe cari le reprezintă.

2. Alegerea alor 2 notari și 2 verificatori.

3. Modificarea §§-lor 4, 12 și 29 din statute.

4. Eventualele propuneri, conformate statutelor.

La cazul că aceasta adunare generală extraordinară, din lipsa numărului recerut a acționarilor prezenți, nu se va putea ținea la ziua fixată, tot prin aceasta și tot cu aceasta ordine de zi se convoacă alta adunare generală extraordinară pe ziua de 23 Dec. 1923 st. n. fără considerare la numărul acționarilor prezenți.

Buteni, la 28 Noemvrie 1923 st. n.

Direcțiunea.

Dispozițiuni statutare. În adunarea generală au vot decisiv numai acei acționari cari au fost induși în cartea acționarilor cu cel puțin 30 zile, și au depus cu 24 ore înainte de adunarea generală acțiile lor la Cassa Institutului. Cu primirea depozitelor de acții sunt rugate: „Victoria” institut de credit și economii, Arad, filialele acesteia din Chișineu, Șiria, Ineu și Radna; și „Crișana” institut de credit și economii, Brad, filialele acesteia din Hălmațiu și Gura-honț. Eventualele plenipotențe încă sunt a se depune cu 24 ore înainte de adunarea generală, căci la din contră nu vor fi considerate (§§-ii 16 17).

Plenipotențatul trebuie să fie însuși acționar al Institutului.

Nici un acționar nu poate avea mai mulți plenipotențiați.

Tiparul și editura tipografiei diecezane ortodoxe române din Arad.